

Tegn-, ord- og begrebsforklaring

Flere af de anførte tegn, ord og begreber forklares med passende mellemrum i teksten og altid første gang, de forekommer.

SPECIALTEGN	
~	liggende ‘s’ betyder ‘svarer til’ eller ‘cirka lig med’
+	‘samt’ eller ‘og’; ikke at forveksle med specialtegnet for ‘aug’
&	‘og’; indgår i og-eller betydning
/	‘eller’; indgår i og-eller betydning
AKKORD- OG BECIFRINGSKODER	
maj7	akkord med stor septim (durseptim) i modsætning til dominantseptim, der er lille
△	trekantsymbolet er en alternativ kode for en maj7 akkord; f.eks. står C△ for Cmaj7
dom	dominant eller dominantisk se ‘D’ herunder
dom7	dominantseptim
aug	af engelsk augmented; treklang med to store tertser i tertsstaben
+	alternativt becifringstegn for aug f.eks. +G eller G+
dim	af engelsk diminuended; becifringkode for treklang med to små tertser i stablen eller kode for akkord med ene små tertser i stablen
dim7	af engelsk diminuended; becifringkode for firklang med tre små tertser i stablen eller kode for akkord med ene små tertser i stablen
C°	løftet bolle; alternativ becifringkode for dim og dim7, som regel dim7; f.eks. Cdim7
halvformindsket akkord	mol7b5, mol septimakkord med lille septim og med to små tertser i bunden, dvs. molterts og formindsket kvint
C°	løftet og gennemstreget bolle; alternativ kode for halvformindsket akkord; f.eks. Cmol7b5
INTERVALKODER	
interval	af latin ‘mellem volde’; afstanden mellem to toner i en akkord eller skala
	i akustik; et interval defineres som afstanden mellem to toner udtrykt ved forholdet mellem deres frekvenser; f.eks. er intervallet mellem C ¹ med en frekvens på 264 Hz og oktaven C ² med en frekvens på 528 Hz = 528/264 = 2:1
	i musik; et diatonisk interval er afstanden mellem to toner i den diatoniske skala, begge toner iberegnet; afstanden regnes som summen af antal linier og mellemrum mellem de to toner; en kvints diatoniske interval til grundtonen er 5
	i musik; et kromatisk interval er afstanden mellem to toner regnet i halvtonetrin; en kvints kromatiske interval over grundtonen er 7 (halvtonetrin)
prim	den første
sekund	to eller den anden
terts	tre eller den tredje
kvart	fire eller den fjerde
kvint	fem eller den femte
sekst	seks eller den sjette
septim	syv eller den syvende
oktav	otte eller den ottende

none	ni eller den niende
decim	10 eller den tiende
undecim	11 eller den elevte
duodecim	12 eller den tolvte
tredecim	13 eller den trettende
tritonusinterval	et af den rytmiske musiks vigtigste intervaller; betegnelse for et interval, der består af 6 halvtone- eller 3 heltonetrin; heraf navnet idet tritonus betyder ‘tre toner’; indgår i en dom7 akkord som intervallet mellem den store terts og den lille septim, i en G7 akkord mellem tonerne H og F; tritonusintervallet ~ en formindsket kvint eller en forstørret kvart
norminterval	eller <i>normalinterval</i> ; betegner de (standard-)intervaller der er forbundet med intervalkoderne 5, 7, 9, 11 og 13; af historiske og anvendelsestekniske årsager er der forskel på definitionen af koderne for normintervaller iht. becifringssystemet og systemet til angivelse af alternative intervalbetegnelser; se om becifringssystemet i afsnit 16 og om alternative intervalangivelser i 13.3
	iht. becifringssystemet er de standardintervaller, der er forbundet med intervalkoderne 5, 7, 9, 11 og 13, følgende: ren kvint, lille septim, stor none ~ stor sekund, ren undecim ~ ren kvart hhv. stor tredecim ~ stor sekst; eks. en C13 har stor terts E (durtertsen), ren kvint G, lille septim Bb, stor none D, ren undecim F og stor tredecim A;
	en stor septim kodes ved ‘maj’, ‘ma’ eller ‘MA’; eks. Cmaj7 for C dur m. stor 7; en molterts kodes ved ‘m’, ‘mi’ eller ‘min’; eks. Cm for C mol
	iht. systemet for alternative intervalangivelser er de standardintervaller, der er forbundet med intervalkoderne 5, 7, 9, 11 og 13, følgende: ren kvint, stor septim, stor none ~ stor sekund, ren undecim ~ ren kvart og stor tredecim ~ stor sekst; eks. en C13 kodes ved: R (grundtone - rod ell. root) - 3 - 5 - b7 - 9 - 11 - 12; en stor septim kodes ved tallet ‘7’ og en molterts ved koden ‘b3’

AKKORDFUNKTIONER OG FUNKTIONSKODER (UDVALG)

T	for tonika; italiensk af græsk ‘trykstærk, betonet’ afledt af <i>tónos</i> ‘tone’; grundtonen i en toneart
D	for dominant; betyder ‘den styrende’ eller ‘den herskende’; af latin dominus, der betyder ‘herre’; den femte tone, kvinten, i en skala, som i harmonier er mest fremtrædende efter grundtonen, eller akkorden med den femte tone som grundtone
S	for subdominant; betyder ‘under dominanten’; den fjerde tone, kvarten, i en skala, eller akkorden med den fjerde tone som grundtone
DD	for dominantens dominant eller vekseldominant; dur- eller dominantseptimakkord på trin II i dur og mol, hvor der kun forekommer en durakkord, der er dannet ved dominantisering (se dette)
SS	subdominantens subdominant; i C dur en Bb durakkord
(D)	bidominant (se afsnit 21)
Xp	parallelakkord; en af ovennævnte koder med vedføjelsen p betyder ‘parallel til’; f.eks. er en A mol akkord på trin vi i C dur Tp dvs. tonikaparallel, altså molparallelen til tonika C dur akkorden
Xv	variant; en af ovennævnte koder med vedføjelsen v betyder ‘variant af’ i betydningen molvariant; f.eks. er en Cm akkord på trin i i C dur Tv dvs. tonikavariant, altså molvarianten af tonika C dur akkorden
Sn	neapolitansk subdominant; durakkord på trin bII der substituerer subdominannten; i C dur substituerer akkorden Db dur på trin bII subdominannten F dur på trin IV

D(Sn)	dominant til den neapolitanske subdominant; durakkord på trin bVI der substituerer dominantseptimakkorden på trin V; i C dur substituerer akkorden As dur på trin bVI dominanten G7 på trin V
3ts	tritonussubstitutionsakkord (koden 3ts anvendes kun i GuitarGuide)
ø7	gennemstreget funktionskode betyder ‘ufuldkommen’, dvs. at den akkord, som funktionskoden refererer, mangler grundtonen; eks. Hdim7 modsvarer en G7b9 akkord uden grundtone; funktionskoden ø7 modsvarer en G7b9 akkord uden grundtonen i C dur
>	dette tegn efterstilles en funktionskode for en akkord hvis kvint og/eller none er altereret; f.eks. D9> angiver at dominantnonens kvint og/eller none eller begge er altereret

ANDRE BEGREBER OG BETEGNELSER

affinitet	af latin: forbindelse, slægtskab, samhørighed; nær forbindelse el. overensstemmelse mellem forskellige ting
alteration alterere	vil sige at ændre en nodeværdi vha. løse fortegn: fortegnet # (kryds) for en node hæver tonen $\frac{1}{2}$ tone; fortegnet b sænker tonen $\frac{1}{2}$ tone; fortegnet ♭ (opløsningstejn) hæver virkningen af tidligere satte eller faste fortegn
ambitus	toneomfang dvs. spændvidden mellem en melodis, et instruments el. en stemmes højeste og dybeste toner
amplitude	betegner afstanden fra midtpunktstillingen til yderstillingen i en swingningsbevægelse; for toner er amplituden, dvs. strengens maksimale udsving fra nulstillingen, et mål for lydtyrken
amplitudevibrato	eller lydstyrkevibrato; vibrere en tone ved hastige ændringer af dens lydstyrke; nogle sangere mestrer denne teknik
barré	af latin fra (måske) gallisk/keltisk betyder ‘stang’; på guitaren en ‘stang’ der lægges over alle 6 strenge for at ændre tonehøjden for hele systemet; baréen kan være en eller flere fingre eller en capotasto; betegnelsen bruges oftest om greb hvor fingre er barréen
capotasto	italiensk; en metal- el. træliste til at spænde fast på gribenbrættet så samtlige strenge afkortes og tonehøjden ændres; letter spil med løse strenge i visse tonearter
dominantisering	at ændre en akkords toner med løse fortegn så akkorden bliver en dur- eller dominantseptimakkord
frase	i betydningen musikalsk periode eller musikalsk sætning; de enkelte frasers (sætningers) udformning til intensive melodiske helheder og deres gensidige afbalancering gennem artikulation (toneansats og tonefastholdelse), dynamik (tonestyrke og dens vekslen) og agogik (tempoet i foredraget, fremførelsen)
frekvens	benævnes <i>f</i> ; en tones svingningstal <i>f</i> angives ved antal svingninger pr. sekund og benævnes Hz (med dimensionen sek^{-1}); efter den tyske fysiker Heinrich Hertz
frekvensvibrato	vibrere en tone ved hastige ændringer af dens tonehøjde dvs. frekvens; det er normalt det sangere gør og det vibratoarmen på en el-guitar gør
Hz	forkortelse af Hertz, der er betegnelse for svingningsfrekvens, der måles i svingninger pr. sekund
idiomatisk	fra græsk <i>idiōma</i> egen, særegenhed, og suffiksen <i>-isk</i> fra græsk i forb. m. fremmedord; betegnelse for bestemte udtryk eller vendinger, der er særegne for f.eks. et bestemt sprog eller en bestemt dialekt - eller her for et bestemt musikinstrument, musikkreds, stil eller genre; eller en musikers særegne spillestil
kammertonen	kammertonen A er = 440 Hz. Standard for det vesteuropæiske tonesystems referencetonehøjde hvorefter alle andre toner bestemmes og intoneres; har tidligere været andre svingningstal

licks	af engelsk: slikke, slikke på; i den vesteuropæiske rytmiske musiktradition betegner licks en række stiltypiske og/eller idiomatiske (se dette) faste musikalske - ofte melodiske - figurer, der f.eks. kan udgøre en musikers indøvede grundlag for en improvisation
mensur	kommer af latin: at noget måles eller er målbart; et udtryk for visse mål på musikinstrumenter, f.eks. om afstanden mellem tonehullerne på et blæseinstrument el. strengeenes længde på et strengeinstrument
riffs	af engelsk: riff; menes dannet af ordet refrain; et rytmisk præget motiv som til stadiheden repeteres, f.eks. medens en solist improviserer, hvis det da ikke ligefrem er solisten, der 'improviserer' riffet
sustain	af engelsk betyder vedholdenhed, holde gående; en guitars evne til at holde en tone; jo længere en tone holdes - dvs. jo længere tonens udklingningstid er - des bedre er guitarens sustain
ufuldkommen	betegnelse for en akkord hvori grundtonen mangler eller er udeladt
ufuldstændig	betegnelse for en akkord hvori en eller flere toner er udeladt, ofte kvinten
vamp	afledt af engelsk: om at flikke noget sammen; improviseret akkompagnement eller akkordrundgang; især inden for rytmisk musik en betegnelse for en gentaget harmonisk kadencefigur, der ofte anvendes som harmonisk udfyldning; mange slagere og såkaldte 'standards' bygger på sådanne akkordrundgange i en betydelig del af deres harmonik. Eksempel på akkordrundgang: : C Am7 Dm7 G7 :
vibrato	af italiensk at vibrere; små svingninger i en tone som gør tonen mere levende og klangfuld; der skelnes mellem frekvensvibrato og amplitudevibrato; se ovenfor

GuitarGuide oversigt over indhold

FØRSTE DEL

INSTRUMENTLÆRE OG MUSIKLÆRE

GUITAREN

GUITAREN OG DENS TONESYSTEM

DEN SVINGENDE STRENG OG NATURTONERÆKKEN

BEREGRNING AF FLAGEOLETPUNKTER

STEMNING AF GUITAREN

SUPERPOSITIONSSYSTEMET

TONESYSTEMER, SKALAER OG DET MODALE PRINCIP

TONESYSTEMER OG MATERIALESKALA

TONALITET OG BRUGSSKALAER

INTERVALLER

DET MODALE PRINCIP OG MODALKALAER

HARMONI, AKKORD OG AKKORDDANNELSE

HARMONI OG AKKORD

AKKORDSTRUKTURER

BECIFRINGSSYSTEMET OG KLASSEFIKATION AF AKKORDER

AKKORDDANNELSE

HARMONISKE FORLØB I DUR/MOL TONAL MUSIK

HARMONISKE FORLØB I DUR/MOL TONAL MUSIK OG DEN TONALE KADENCE

HARMONISEREDE SKALAER OG BIDOMINANTER

JAZZ-KADENCEN OG MODAL MUSIK

TRITONUSSUBSTITUTION OG ANDRE AKKORDSUBSTITUTIONER

INTRODUKTION TIL ‘AVANCEREDE’ MUSIKBEGREBER

ANDEN DEL

VÆRKTØJER PÅ GRIBEBRÆTTET

FLAGEOLETSPIL OG SKALAER PÅ BRÆTTET

FLAGEOLETSPIL OG FLAGEOLETPUNKTERNE PÅ STRENGENE

SKALAER PÅ BRÆTTET I DE 5 SUPERPOSITIONER

NABOTONEARTER PÅ BRÆTTET

IMPROVISATION, HARMONISK AKKOMPAGNEMENT OG ARPEGGIO

MELODISK IMPROVISATION OG BESTEMMELSE AF IMPROVISATIONSSKALAER

VÆRKTØJ TIL VALG AF IMPROVISATIONSSKALA

ALTEREREDE TONEGRUPPER (TONE CLUSTERS)

FASTE STRUKTURER OG CIRKLER

HARMONISK AKKOMPAGNEMENT OG IMPROVISATION SAMT ARPEGGIO

GREB SMARTFINDER OG GREBSAMLING

GREB SMART FINDER: BYG DINE EGNE GUITARGREB

GREBSAMLING

Indholdsfortegnelse

0 Tegn-, ord- og begrebsforklaring	xi
--	----

GUITARGUIDE FØRSTE DEL**GUITAREN OG DENS TONESYSTEM**

1 Guitaren	1
1.1 Typer	1
1.2 Byggeprincipper	2
1.2.1 Akustisk guitar	2
1.2.2 Elektrisk guitar	3
1.2.2.1 Konstruktionsbetragtninger	4
1.2.2.2 Pickup'ens placering	5
1.2.3 Halsens fastgørelse til kroppen	6
2 Guitarens klang	6
2.1 Klangkassen	6
2.2 Strengens bevægelsesmønster	7
2.3 Plektrets betydning for klangen	8
3 Naturens tonesystem	10
3.1 Den svingende streng	10
3.2 Naturtonerækken	12
3.3 Naturtonerækvens overtoner - flageolettoner	14
3.4 Den 'uharmoniske' streng	14
4 Guitarens tonesystem	16
4.1 Gribeskriftet	16
4.2 Tonenavnene i båndene	17
4.3 Kvintcirklen på guitaren	17
4.4 Notation, tonehøjde og tonespændvidde (ambitus)	19
4.5 Beregning af flageoletpunkternes position på gribeskriftet	20
5 Stemning af guitaren	20
5.1 Stemningsteori	21
5.2 Stemmemetoder	22
5.2.1 Gehør stemning	22
5.2.2 5. bånd stemning	22
5.2.3 Oktav stemning	23
5.2.4 Flageolet stemning	23
5.2.5 Forslag til tempereret stemning af guitaren	24
5.3 Stemning ved 'svævning'	24
5.3.1 Svævning	24
5.3.2 Stemning	26
5.4 Åben stemning	27
6 Superpositionssystemet	28

6.1	Superpositioner	28
6.2	Udlægning af skalaer og greb i superpositionssystemet	30
6.2.1	Udlægning af skalaer	30
6.2.2	Udlægning af greb	33
6.3	Kombination af superpositioner	34

MUSIKKENS TONESYSTEMER, SKALAER OG DET MODALE PRINCIP

7	Musikkens tonesystem	35
7.1	Identitetsinterval	35
7.2	Materialeskala	35
8	Tonalitet	36
8.1	Psykologisk plan	37
8.2	Musikfaglig synsvinkel	37
8.3	Tonalitet forstået som trinfølgemønstre	37
8.4	Diatonisk trinfølgemønster	38
8.5	Dur og mol tonalitet	38
8.5.1	Durtonalitet og skala	38
8.5.2	Moltonalitet og skala	39
9	Klassiske brugsskalaer	40
9.1	Durskala	40
9.2	Molskalaer	41
9.2.1	Ren mol	41
9.2.2	Melodisk mol	42
9.2.3	Harmonisk mol	42
9.2.4	Sigøjnermol	43
9.3	Kromatisk skala	43
9.4	Pentaton skala	44
9.4.1	Pentaton durskala	44
9.4.2	Pentaton molskala	45
9.4.3	Pentaton dur plus mol skala	45
9.5	Blues og bluesskalaerne	46
9.5.1	Blues	46
9.5.2	Bluesskalaen	46
9.5.3	Udvidet bluesskala	47
9.5.4	Bluesgenrer	47
10	Nyere brugsskalaer	48
10.1	Heltoneskalaen	48
10.2	Ottetoneskalaen (eller dim skalaen)	48
10.3	Altereret skala eller den super lokriske skala eller den formindskede heltoneskala	49
10.4	Lydiskb7 skala eller lydisk dominantisk skala eller overtoneskala	50
10.5	Mangfoldige skalaer - sammenfatning	51
11	Toneart	52
11.1	Kirketonearterne	52

11.2	Dur og mol tonearterne	54
12	Det modale princip og modalskalaer	55
12.1	Modal praksis i nutidig musikalsk sammenhæng	56
12.2	Tilgang til modale skalaer	56
12.3	Navngivning af modale molskalaer	57
12.4	Durskalaens måder - modalskalaerne i dur	58
12.4.1	Modalskalaer af samme skala	58
12.4.2	Modalskalaer med samme grundtone	59
12.5	Molskalaernes måder	60
12.5.1	Ren mol	60
12.5.2	Melodisk mol	60
12.5.2.1	Melodisk mol modalskalaer af samme skala	61
12.5.2.2	Melodisk mol modalskalaer med samme grundtone	62
12.5.3	Harmonisk mol	63
12.5.3.1	Harmonisk mol modalskalaer af samme skala	63
12.5.3.2	Harmonisk mol modalskalaer med samme grundtone	64
12.6	Den pentatone skalas måder	65
12.7	Bluesskalaens måder	65
13	Intervaller	66
13.1	Oversigt	67
13.2	Tritonusintervallet	68
13.3	Alternative intervalangivelser	68

HARMONI, AKKORD OG AKKORDDANNELSE

14	Harmoni og akkord	70
14.1	Historie	70
14.2	Akkord	71
14.3	Akkorders egenskaber	71
14.4	Akkorddannelse	72
14.5	Højere opbyggede akkorder med alteration	73
14.6	Begrebet skalaegen	73
15	Akkordstrukturer og akkorders placering	74
15.1	Akkorders råmateriale: Tertsstaben	74
15.1.1	Tertsstaben	74
15.1.2	Tertsens størrelse	75
15.2	Trek lange - kvintakkorder	75
15.2.1	Placering	76
15.2.1.1	Omvending	76
15.2.1.2	Stilling	77
15.2.2	Struktur	77
15.2.3	Yderligere alteration af kvinten	78
15.3	Firk lange - septimakkorder	79
15.4	Femk lange - noneakkorder	80
15.5	Firk lange i femk lange og ufuldkomne akkorder	81

15.6	Akkorder med højere opbygning og alteration	82
15.6.1	Seks- og syvklange (11're og 13'ere)	82
15.6.2	Altererede 11're og 13'ere	83
15.7	Akkorder med andre intervaller	84
15.7.1	Sekund og none	84
15.7.2	Kwart og undecim	84
15.7.3	Sekst og tredecim	85
15.8	Kvartstabler	85
16	Becifringssystemet - kodning af akkordstruktur	86
16.1	Becifring	86
16.2	Becifringsregler illustreret ved eksempler	87
16.3	Becifringskoder i partiturer	90
17	Akkordopbygning i praksis	91
17.1	Akkordafslutning	91
17.2	Toneklynger	91
17.3	Ideal og praktiske muligheder	92
17.3.1	Akkordens tonefølge	92
17.3.2	Udeladelse af toner i højere opbyggede akkorder	92
17.3.3	Den musikpraktiske kontekst	93
17.4	Klassifikation af akkorder og greb	93
18	Akkorddannelse	94
18.1	Syvklange i dur og mol skala	97
18.2	Syvklange i melodisk mol skala	98
18.3	Syvklange i harmonisk mol skala	99
18.4	Seks- til ottek lange i heltoneskalaen og ottetoneskalaens 1. og 8. måde	100
18.5	Fastlæggelse af akkordforråd	101
18.6	Akkorddannelse i ottetoneskalaen	103
18.7	Akkorder med flygtigt tonalt centrum og terstidentitet	104
18.8	Den ufuldkomne	105
18.9	Akkorddannelse i sigøjnermol	105

HARMONISKE FORLØB I DUR/MOL TONAL MUSIK

19	Den harmoniserede skala	107
19.1	Opbygning	107
19.2	Harmoniseret durskala	108
19.3	Harmoniseret molskala	108
19.3.1	Harmonisering af molskalaer	108
19.3.2	Ren mol	109
19.3.3	Harmonisk mol	109
19.4	Karakteristiske akkorder og slægtskab mellem akkorderne	110
19.4.1	Karakteristiske akkorder i den harmoniserede skala	110
19.4.1.1	Tonika - T	110
19.4.1.2	Dominant - D og dominantseptimakkord - D7	111
19.4.1.3	Subdominant - S	111

19.4.2	Slægtskab mellem akkoderne i den harmoniserede skala	112
20	Den tonale kadence	114
20.1	Den tonale kadence i musik i dur	114
20.2	Dominant- og subdominantkæder	115
20.3	Den tonale kadence i musik i mol	116
20.3.1	Ren mol	117
20.3.2	Mol med durdominant	117
20.3.3	Melodisk og harmonisk mol	118
20.4	Den tonale kadence i blues	118
20.4.1	Blues i dur	118
20.4.2	Blues i mol	118
20.5	Bluesgenrer	119
20.5.1	Klassisk blues	119
20.5.2	Rock-blues	120
20.5.3	Jazz-blues	120
21	Dominantisering og bidominanter	121
21.1	Bidominanter	121
21.2	Dominantisering i dur	121
21.3	Dominantisering i Mol	122
21.3.1	Dominantisering i ren mol	122
21.3.2	Dominantisering i mol med durdominant	123
21.4	Særlige bidominanter	124
22	Jazzkadencen og ii - V7 - I progressionen	124
22.1	Jazzkadencen	124
22.2	ii - V7 - I sekvensen	125
22.2.1	Første trin	125
22.2.2	Grebstrukturer	125
23	Akkordsubstitution	127
23.1	Tritonussubstitution	127
23.1.1	Tritonusintervallet	127
23.1.2	Tritonussubstitution	128
23.1.3	Alle dominantseptimakkorder kan	129
23.1.4	Dobbeltaltereret vekseldominant	129
23.1.5	Altererede tritonussubstitutionsakkorder	130
23.2	Neapolitansk subdominant - durakkord på trin bII	130
23.3	Durakkord på trin bVI	131
23.4	Oversigt over substitutionsakkorder	132
23.5	Molakkorder på uvante trin i dur	133
24	Modal musik	134
24.1	Modal jazz	134
24.2	Det lydisk-kromatiske koncept	134
25	Akkorders funktion i dur/mol tonal musik	136
25.1	Funktionsbegrebet	136
25.2	Akkordfunktioner	136

25.3	Sammenfatning af akkordfunktioner	137
25.3.1	Akkorder i den harmoniserede skala	137
25.3.2	Dominantiserede skala og bidominanter	137
25.3.3	Substitutionsakkorder	138
25.3.4	Molakkorder på uvante trin i dur	138
25.3.5	Altererede akkorder	138
25.3.6	Den halvformindske og formindske akkord	139
25.3.7	Grundtoneændring eller	139
25.4	Det funktionsharmoniske hjul	140
25.4.1	Det harmoniske hjul i dur	141
25.4.2	Det harmoniske hjul i mol	142
25.5	Eksempel på anvendelse af det funktionsharmoniske hjul	143
26	Introduktion til ‘avancerede’ musikbegreber	144
26.1	Enharmonik og enharmonisk omtydning	144
26.2	Modulation	145
26.3	Transposition	146
26.4	Musikalsk analyse	147
	Hjælpemiddel til intervalbestemmelse	148

GUITARGUIDE ANDEN DEL**FLAGEOLETSPIL OG SKALAER PÅ BRÆTTET**

27	Flageoletsplil (overtonesplil) på guitaren	149
27.1	Flageoletsplil på løse strenge	149
27.2	Flageoletsplil på nedtrykkede strenge	151
27.3	Flageolere en kvart - og alle andre intervaller	152
28	Skalaer på brættet	153
28.1	System til skalaudlægning	153
28.2	De klassiske brugsskalaer på gribesbrættet	155
28.2.1	Dur skala	155
28.2.1.1	Fast position - vertikalt forløb	155
28.2.1.2	Flydende position - horisontalt forløb	157
28.2.2	Ren mol skala	158
28.2.3	Melodisk mol skala	159
28.2.4	Harmonisk mol	160
28.2.5	Kromatisk skala	161
28.2.6	Pentaton skala	162
28.2.6.1	Pentaton dur	162
28.2.6.2	Pentaton mol	163
28.2.6.3	Identitet i form mellem pentaton dur og mol	163
28.3	Blues skalaen	164
28.3.1	Den klassiske bluesskala	164
28.3.2	Den udvidede bluesskala	164

28.3.3	Horisontal forbindelse mellem positioner i blues	165
28.3.4	Tonal og formmæssig identitet mellem blues og pentaton mol	166
28.4	Måder i pentaton dur og mol samt blues	166
28.5	Nyere brugsskalaer på brættet	166
28.5.1	Heltoneskalaen	167
28.5.2	Ottetoneskalaen	168
28.5.3	Den altererede skala eller super lokrisk skala eller den formindskede heltoneskala	169
28.5.4	Lydiskb7 skala eller lydisk dominantisk skala eller overtoneskalaen	170
28.6	Samlet præsentation af brugsskalaerne	171
29	Nabotonearters positioner på gribeskriftet	172

IMPROVISATION, HARMONISK AKKOMPAGNEMENT OG ARPEGGIOSPIL

30	Melodisk improvisation	173
30.1	Improvisationskategori	173
30.2	Improvisorisk stil	174
30.3	Improvisation ved eksempel	175
30.4	Metode	176
30.4.1	Metodegrundlag	177
30.4.2	Anvisning	178
30.5	Værktøjer til valg af improvisationsskala	178
31	Bestemmelse af improvisationsskala	178
31.1	Improvisation over bidominanter og øvrige akkorder i den dominantiserede skala	179
31.1.1	Bidominanterne	179
31.1.1.1	I dur	179
31.1.1.2	I ren mol	180
31.1.1.3	I mol med durdominant	180
31.1.2	Valg af improvisationsskala i dur	181
31.1.2.1	Bidominanterne (D7) på trin III, VI og VII	181
31.1.2.2	Tonika bidominantseptimakkorden (D7) på trin I	182
31.1.2.3	Subdominantseptimakkorden S7 på trin IV	182
31.1.2.4	Subdominantens subdominantseptimakkord SS7 på trin bVII	183
31.1.2.5	Vekseldominanten DD7 på trin II	184
31.1.3	Valg af Improvisationsskala i mol	184
31.2	Improvisation over tritonussubstitutionsakkorder	185
31.2.1	Analyse	185
31.2.2	Anvendelse af melodisk mol skala	186
31.2.3	Anvendelse af ottetoneskalaen	186
31.2.4	Tritonussubstitution på andre trin end V	187
31.2.5	Altererede tritonussubstitutionsakkorder	187
31.3	Improvisation over molakkorder på uvante trin i dur	187
31.3.1	Tonika molakkord i dur	188

31.3.2 Mol subdominant i dur	188
31.3.3 Moldominant i dur	189
31.3.4 Molakkord på trin vii i dur	189
31.4 Improvisation over formindskede akkorder	190
32 Værktøj til valg af improvisationsskala	192
32.1 Værktøjernes opbygning og anvendelse	192
32.1.1 Værktøjernes indhold	193
32.1.2 Værktøjernes anvendelse	194
32.2 Eksempler på anvendelse af værktøjerne	197
32.2.1 Improvisation i dur	197
32.2.2 Improvisation i mol	198
32.3 Værktøj til valg af improvisationsskala i dur	198
32.4 Værktøj til valg af improvisationsskala i mol	202
32.5 Improvisation med heltoneskalaen	207
32.6 Improvisation med ottetoneskalaen	207
32.6.1 dim7 akkorden	208
32.6.2 Altererede dominantseptimakkorder	208
32.6.3 Over andre akkorder	208
32.7 Improvisation i jazz og blues	209
32.7.1 Improvisation over akkoderne i jazzkadencen ii - V7 - I	209
32.7.2 Improvisation med pentaton skala i dur og mol	209
32.7.3 Improvisation i blues	209
33 Gennemgangs- og hviletoner og ‘avoid notes’ samt forbindelser	210
33.1 Gennemgangs- og hviletoner og ‘avoid notes’	210
33.2 Forbindelser	211
34 Analyseeksempler og anvendelse af værktøjerne	211
34.1 Hymn to freedom	211
34.1.1 Præsentation	211
34.1.2 Analyse	212
34.2 The Girl from Ipanema	213
34.2.1 Præsentation	213
34.2.2 Analyse	213
34.2.2.1 Toneart og modulation	213
34.2.2.2 Harmonisk analyse	215
34.2.3 Valg af improvisationsskalaer	216
34.3 Lineær algebra eller kunst?	217
35 Tonegrupper	219
36 Cirkler	224
37 Faste strukturer	224
38 Improvisation og hyppige akkordskift	227
39 Harmonisk akkompagnement	230
39.1 Rytmisk slagguitar og blokakkordspil	230
39.2 Arpeggio	230
39.2.1 Arpeggiospil	230

39.2.2 Eksempler	232
39.2.3 Hvordan kommer man videre med arpeggioøvelser	234
39.2.4 Melodiske mønstre omkring arpeggioskalaer	235
39.3 Akkompagnement i blues	235
GREB SMARTFINDER OG GREBSAMLING	
40 GuitarGuide greb SmartFinder	236
40.1 SmartFinderens opbygning	236
40.2 Valg af akkorder i forbindelse med anvendelse af greb SmartFinderen	236
41 Grebsamling	242
41.1 Klassifikation af greb	242
41.2 Udvælgelseskriterier og begrænsninger	242
41.3 Grebdiagram	242
Oversigt over samtlige greb i grebsamlingen udskrevet i akkordform med C som grundtone.	244
GREBSAMLING	
Spanske greb	245
spanske greb C	246
spanske greb D	248
spanske greb E	249
spanske greb F	250
spanske greb G	251
spanske greb A	252
spanske greb H	253
Transponerbare greb - trek lange	255
trek lange grundform	256
trek lange sekstakkord	257
trek lange kvartsekstakkord	258
Transponerbare greb - barrégreb	259
Tok lange og sus-akkorder	
power5	260
sus2	261
sus4	262
sus4#5addb9	263
Durakkorder	
dur	264
duradd9	265
dur6	266
dur6add9	267
maj7	268
maj7#5	269
maj7b5	270
maj7#9	271
maj7b9	272

maj9	273
maj7add#11	274
maj9#11	275
maj13#11	276
Molakkorder	
mol	277
mol add9	278
mol6	279
mol6add9	280
molmaj7	281
molmaj9	282
mol7	283
mol9	284
mol11	285
mol13	286
Dominantseptimakkorder	
dom7	287
dom7sus4	288
dom9	289
dom9sus4	290
dom11	291
dom13	292
dom13sus4	293
dom7#5	294
dom7b5	295
dom7#5b5	296
dom7#9	297
dom7b9	298
dom7b9sus4	299
dom7#5#9	300
dom7#5b9	301
dom7b5#9	302
dom7b5b9	303
dom7add#11	305
dom7#9#11	306
dom7b9#11	307
dom9#5	308
dom9b5	309
dom9#11	310
dom13b9omit#11	311
dom13#11	312
Halvformindskede, formindskede og forstørrede akkorder	
mol7b5	313
dim7	314
aug	315
Litteraturhenvisning	